

SLAVNOSTNÍ PROHLÁŠENÍ CČSH K 600. VÝROČÍ MISTRA JANA HUSA přijaté na 6. zasedání VIII. sněmu CČSH 17. - 18. 10. 2014

„Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ (Janovo evangelium 18,37)

„Kdo chce víru platnou a živou mít, musí Boha nade všechny věci milovati, polože víru jako kořen v srdci a vyznání pravdy Boží jako ovoce v ústech, aby víra srdečná vyznání pravdy vždy plodila.“ (M. J. Hus, Provázek třípramenný)

1. Husovo výročí časem zvláštní příležitosti

Bližící se 600. výročí mučednické smrti Mistra Jana Husa přijímá VIII. sněm Církve československé husitské jako vzácnou příležitost pro církev, pro ekumenické společenství církví v České republice i celou českou společnost, jako i pro evropskou civilizaci nově se zamyslet nad významem a odkazem této mimořádné osobnosti našich dějin, ale také nad křesťanskými kořeny našeho národa a z nich vyrůstající tradice české reformace, která výrazně spoluutvářela jeho identitu v kontextu celé Evropy.

2. Církev československá husitská a její vztah k Mistru Janu Husovi

K osobě a odkazu Mistra Jana Husa se Církev československá husitská vždy intenzivně hlásila v návaznosti na utrakvismus, českou reformaci a hnutí katolického modernismu. Již v prvních dnech své existence se k odkazu kostnického mučedníka veřejně přihlásila v prohlášení „Národu československému“¹ ze dne 10. 1. 1920 a programem „Dokončení české náboženské reformace“ vyjádřeným prof. Statečným na I. sněmu Církve československé v r. 1924.²

Vztahem k Husovi a husitství se tematicky zabývala i na dalších sněmech, zvláště na svém VI. sněmu v roce 1971, který rozhodl o přijetí věroučného dokumentu Základy víry³ a o doplnění názvu církve charakteristikou „husitská“⁴. Polemicky vůči tehdejšímu oficiálnímu politickému pochopení husitství tak zdůraznila jeho náboženský a křesťanský význam.⁵ Dosud nejnovější vyjádření přijala Církev československá husitská na 2. zasedání VIII. sněmu v roce 2001, v němž reflektuje svůj vztah k odkazu české reformace.⁶

¹ Národu československému. In: Spisar, A., Ideový vývoj církve československé Praha 1936 s. 327nn.

² Zpráva o I. řádném sněmu církve československé konaném ve dnech 29. a 30. srpna 1924 v Praze – Smíchově, Nákladem ústřední rady CČS, cit. s. 41.

³ Základy víry Církve československé husitské uvádějí mezi věroučné prameny Čtyři pražské artikuly a Českou konfesi.

⁴ Doplnění názvu církve charakteristikou „husitská“. Důvodová zpráva. In: Usnesení VI. řádného sněmu Církve československé husitské, Praha 1983, s. 58-62.

⁵ Tentýž sněm na dalším zasedání v roce 1981 dále reflektoval postoj Církve československé husitské k Husovi a husitství v poselství naukového výboru zvaném Husitská tradice ve víře a učení CČSH. Poselství naukového výboru VI. sněmu, přednesené dne 16. srpna 1981. In: Usnesení VI. řádného sněmu Církve československé husitské, Praha 1983 s. 63-67.

⁶ Odkaz minulosti pro dnešek - Církev československá k proměně času, jehož I. část se zabývá „vztahem současné Církve československé husitské k odkazu husitského období české reformace“.

Studiu Mistra Jana Husa a husitství i vydávání pramenů a další literatury⁷ se věnovala Husova československá bohoslovecká fakulta a v návaznosti na ni Husitská teologická fakulta, inkorporovaná v r. 1990 do svazku Univerzity Karlovy. Oceňujeme jmenovitě odborný přínos církevních historiků a teologů prof. Miloslava Kaňáka, prof. Zdeňka Trtíka, dr. Vladimíra Sakaře, prof. ThDr. Zdeňka Kučery a prof. ThDr. Jana Blahoslava Láška, kteří zanechávají trvalé stopy v husitologickém bádání. Pod Husovým jménem vzniká v roce 2003 i celocírkevní vzdělávací zařízení Husův institut teologických studií.

Od počátku Církve československá husitská vybudovala ve městech i na vesnicích desítky nových sborů a adaptovala historické a další budovy, které nesou označení Husův sbor. V interiérech nalezneme četná zobrazení Mistra Jana Husa a jeho citáty.

Každoročně připomíná a slaví Církev československá husitská v Čechách, na Moravě, ve Slezsku i na Slovensku 6. července svátek Mistra Jana Husa. Dne 6. července 2012 zahájila Církev československá husitská, při tradičních bohoslužbách v Betlémské kapli k výročí upálení Mistra Jana Husa, Husovské trienium, které směřuje k 600. výročí upálení Mistra Jana Husa v r. 2015.

3. Význam Jana Husa jako svědka Pravdy pro nás

V souvislosti s blížícím se jubilejním rokem Církve československá husitská zdůrazňuje význam Mistra Jana Husa především jako mučedníka - svědka Pravdy, jíž je Ježíš Kristus sám (J 14,6),⁸ kněze, kazatele Božího slova a reformátora církve motivovaného láskou ke Kristu a církvi.

Husův odkaz nás trvale motivuje studovat i promýšlet Písmo svaté, obecnou křesťanskou tradici i tradici české reformace, ale také nám připomíná etický, existenciální i společenský rozměr biblické víry s důrazem na sociální spravedlnost a solidaritu.

Kristus nás zve k novému životu Pravdy (J 8,32)⁹ ve společenství církve uprostřed světa. Důraz na nejvyšší hodnotu Pravdy, jíž je sám Kristus, nás zavazuje k trvalému úsilí o naši vnitřní duchovní proměnu a obnovu církve a společnosti. Husův odkaz nám také připomíná, abychom se v zápase o Pravdu Kristovu a obnovu církve i společnosti nebáli snášet nevýhody i protivenství a byli připraveni přinášet i potřebné oběti.

4. Přínos husovského bádání pro ekumenický dialog a cesta ke spolupráci

Oceňujeme odborné úsilí a práci řady pracovníků z akademické obce, archivů, muzeí a církevních historiků, zejména evangelických badatelů Františka M. Bartoše a Amedeo Molnára, kteří přibližovali a nadále zprostředkovávají Husův odkaz odborné i širší veřejnosti. Jsme vděční za práci a publikace současných historiků, jmenovitě prof. Františka Šmahela, prof. Petra Čorneje a prof. Zdeňka Davida a dalších, kteří zprostředkovávají své bádání

Dokument publikován elektronicky jako jeden z přijatých dokumentů VIII. sněmu CČSH na <http://www.ccsch.cz/snem.php?part=1#part>

⁷ Hus stále živý. Sborník studií k 550. výročí Husova upálení. Uspořádal M. Kaňák Praha 1965; Mistr Jan Hus v proměnách času a jeho poselství víry dnešku. Uspořádali Zdeněk Kučera, Tomáš Butta, Církev československá husitská. Praha 2012.

⁸ Viz zvláště pojem PRAVDY u Jana; kromě zmíněného dále např. J 1,14.17; 8,40; 17,17; 18,37.

⁹ Dále např. také J 3,21; 4,23-24; 16,13; 17,17.19.

širokému okruhu čtenářů. S vědomím důležitosti a s vděčností sledujeme vydávání Husových textů v rámci projektu Opera omnia a zpřístupňování dalších pramenů.

Studium osoby, díla i myšlenkového odkazu Mistra Jana Husa a české reformace nabylo po roce 1990 nový ekumenický i mezinárodní rozměr, jak dosvědčuje i mezinárodní sympozium konané v r. 1993 v Bayreuthu za účasti historiků, teologů a představitelů církví z mnoha zemí,¹⁰ a Římské mezinárodní sympozium o Mistru Janu Husovi konané na Papežské Lateránské univerzitě ve dnech 15. -18. prosince 1999.¹¹

Vážíme si postoje papeže Jana Pavla II., jenž v dané souvislosti vyzdvihl Husovu morální odvahu a jako cíl bádání a dialogu označil poznání pravdy, která osvobozuje k lásce a smíření. Oceňujeme jím vyslovenou hlubokou lítost nad krutou smrtí Mistra Jana Husa¹² i jeho výzvu k hledání místa pro Jana Husa mezi reformátory církve¹³ a otevření možnosti dialogu o M. J. Husovi.¹⁴

Radujeme se, že Mistru Janu Husovi je projevována úcta jako svědkovi Ježíše Krista a reformátorovi i v protestantských církvích v naší zemi, zvláště v Českobratrské církvi evangelické a v Církvi bratrské, i v mezinárodním ekumenickém společenství, v církvích pravoslavných, starokatolické a anglikánské.

V rámci úsilí směřujícího k „uzdravení historické paměti“ vítáme snahu o hledání komplexního pohledu na osobu, dílo a odkaz Mistra Jana Husa, nezátíženého konfesními hledisky, který může přispět ke smíření mezi církvemi i mezi národy. Jako křesťanská církev, nesoucí Husovo jméno, usilujeme v součinnosti se zmíněnou snahou o to, aby impuls Husova svědectví víry již nebyl vnímán jako důvod k rozdělení, ale naopak, aby jeho příklad vedl všechny křesťany k odpovědnosti vůči pravdě evangelia.

Jsme otevřeni ekumenické spolupráci při přípravě a uskutečnění společných akcí a projektů jubilejního Husova roku.¹⁵

¹⁰ Český překlad příspěvků tohoto sympozia vydala Česká křesťanská akademie ve spolupráci s Husitskou teologickou fakultou UK pod názvem „Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi“ Praha 1995.

¹¹ Projev papeže Jana Pavla II. a Společné prohlášení k římskému sympoziu o Mistru Janu Husovi publikovány jako dokumenty ČBK (fialová řada) pod názvem 11) Mezinárodní sympozium o Janu Husovi (2000); v elektronické podobě na <http://www.cirkev.cz/cirkev-ve-svete/dokumenty/fialovaraada/>. Z rukou papeže Jana Pavla II. obdrželi na tomto sympoziu reprezentanti HTF UK a ČČSH prof. ThDr. Zdeněk Kučera a prof. ThDr. J. B. Lášek vyznamenání Pro ecclesia et pontifice.

¹² Papež Jan Pavel II. vyjádřil „hlubokou lítost nad krutou smrtí, jíž byl Jan Hus vydán, a nad následnou ranou, která se tímto způsobem rozevřela v myslích a srdcích českých lidí a stala se zdrojem konfliktů a rozdělení.“ (Projev Papeže Jana Pavla II. k účastníkům římského mezinárodního sympozia o Mistru Janu Husovi. „Jan Hus na přelomu tisíciletí.“ Husitský Tábor, Supplementum 1, Tábor 2001, cit. s. 685.).

¹³ „...přesněji vymezit místo, které Jan Hus zaujímá mezi reformátory církve“ (Projev papeže Jana Pavla II. k účastníkům římského mezinárodního sympozia o Mistru Janu Husovi. Tamtéž cit. s. 685.) .

¹⁴ Společná práce historiků i teologů podle papeže ukázala, že „osobnost, jakou je Mistr Jan Hus, jež byla v minulosti velkým bodem sváru, se nyní může stát předmětem dialogu.“ (Projev papeže Jana Pavla II. k účastníkům římského mezinárodního sympozia o Mistru Janu Husovi. Tamtéž cit. s. 686.),

¹⁵ Rok 2015 jako rok Mistra Jana Husa vyhlásilo město Kostnice v rámci 600. výročí Kostnického koncilu a na počátku adventu 2014 ho vyhlásí společně představitelé Církve československé husitské a Českobratrské církve evangelické. Církev československá husitská a Českobratrská

5. Husův duchovní a etický odkaz pro současnou společnost

Svým důrazem na pravdu jako nejvyšší hodnotu Jan Hus přesahuje církevní prostředí a oslovuje celou společnost. Vždyť „*pravda a život v ní*“ tvoří jedno z výrazných a základních témat a výzev české duchovní, kulturní i politické tradice. Od generace obrozenců přes myšlenkový odkaz prvního prezidenta Československé republiky T. G. Masaryka, hnutí válečného odboje i reformní tendence občanské společnosti v období Pražského jara, zápas československého disentu s totalitní mocí zosobněný myšlenkou „*života v pravdě*“ vyjádřenou ve volné návaznosti na Jana Patočku Václavem Havlem až po duchovní odkaz sametové revoluce v roce 1989 a v současnosti motivuje ty, kteří nadřadili život v pravdě nad osobním prospěchem.

Hodnoty, které hledal a zastával Mistr Jan Hus, přesahují obzor dějin, nemáme je ve své moci a život jednotlivce i celé společnosti bez nich ztrácí potřebnou hloubku a smysl. Chceme proto tento Husův odkaz spolu se všemi křesťany a lidmi dobré vůle dál připomínat, přispívat k jeho aktualizaci a podporovat tak rozvoj svobodné, občanské společnosti založené na respektu k člověku, jeho důstojnosti, solidaritě a na vzájemné úctě a dialogu v naší zemi i kdekoli na světě.

6. Vyznání a výzva ke svědectví slova i života

Vyznáváme a jsme přesvědčeni, že Pravda poznávaná v Ježíši Kristu, kterou dosvědčoval Mistr Jan Hus a jíž zůstal věrný až do smrti, se dotýká každého člověka jako univerzální osvobozující moc. Tuto Pravdu přes všechnu svou nedostatečnost chceme dosvědčovat slovem i životem jako zdroj nepřemožitelné naděje pro každého člověka i pro celý svět.

Čerpejme z duchovního a etického odkazu Mistra Jana Husa povzbuzení a posilu. Nalézejme odvahu k vnitřnímu obrácení a k životu v pravdě, a nesme důsledky svého rozhodování v odpovědnosti vůči Bohu, celé společnosti i svému svědomí.

Braňme projevům násilí ve věcech víry a náboženského života a zneužívání duchovní moci v politickém i ekonomickém životě. Mějme ohled na pronásledované, utiskované a slabé a prokazujme jim skutky milosrdenství a konkrétní pomoc. Pečujme o společenství církve, k níž patříme, a rozvíjejme lidskou vzájemnost ve společnosti. Pečujme po vzoru Mistra Jana Husa o kultivovanost řeči a podporujme kulturu svého národa.

Povzbuzujeme a vyzýváme jednotlivé věřící i náboženské obce, aby v místech svého působení iniciovali a připravovali společné ekumenické bohoslužby, modlitební setkání a akce ve spolupráci s dalšími institucemi při příležitosti Husova 600. výročí, jemuž jdeme vstříc s připomínkou známých Husových slov, která nás provázejí: „*...a proto prosím, abyste se milovali, dobrých násilím tlačiti nedali a pravdy každému přáli.*“¹⁶

církev evangelická podepsaly 3. 12. 2013 Dohodu o spolupráci k 600. výročí M. J. Husa a pod záštitou Ekumenické rady církví v ČR a pod záštitami nejvyšších činitelů státní správy připravují Husovské slavnosti 2015 v Praze 5. – 6. 7. 2015.

¹⁶ List přátelům v Čechách z 10. června 1415. In: Sto listů M. Jana Husi. Vybral, latinské přeložil a poznámkami doprovodil Bohumil Ryba, Praha 1949, cit. s. 197.